

Studiehåndbog for
diplommodulet
SORGRÅDGIVER

I sundhedsfaglige professionsuddannelser ved
Institut for Sundhed og Natur

Maj 2024

Indhold

1.	Indledning	2
2.	Uddannelsens formål	2
3.	Uddannelsens varighed.....	2
4.	Uddannelsens titel	3
5.	Adgangskrav.....	3
6.	Læringsmål.....	3
7.	Indhold	3
8.	Modulets pædagogiske tilrettelæggelse.....	4
9.	Bedømmelse	4
10.	Studieområder	4
A.	Introduktion og studie kompetencer	5
B.	Viden om sorg	5
C.	Sorg i Grønland	5
D.	Sorgrådgiver kompetencer	6
11.	Rammer og kriterier for afsluttende projektrapport og prøve	6

1. Indledning

Denne studiehåndbog beskriver modulet Sorgrådgiver, der er et modul i den sundhedsfaglige diplomuddannelse. Sorgrådgiver modulet er et af de valgfri ikke-retningsspecifikke valg moduler i den sundhedsfaglige diplomuddannelse. Håndbogen er udarbejdet i henhold til [Bekendtgørelse om diplomuddannelser BEK nr. 146 af 23.2.2011](#), Studieordning for Sundhedsfaglig diplomuddannelse med virkning fra 1.7.2011, og [Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 11. januar 2024 om eksamen og censur på videregående uddannelser](#).

2. Uddannelsens formål

Modulet retter sig mod studerende fra relevante fagområder, der ønsker at videreudvikle kompetencer i at rådgive og støtte pårørende til alvorligt syge og efterladte til dødsfald. Modulet tager afsæt i den historiske udvikling på sorgområdet samt formidler aktuelle sorgbegreber, definitioner, og anden praksis-relevant viden. Der er fokus på naturlige og komplicerede sorgreaktioner i en grønlandsk kontekst og i et udviklingsperspektiv, dvs. på tværs af alle aldre fra børn til ældre. Der arbejdes med kommunikation, formidling, og forankring af viden på de studerendes arbejdspladser. De studerende rustes til at varetage udviklingsorienterede opgaver inden for rådgivning af pårørende og efterladte samt til at styrke og videreudvikle egen praksis gennem forskningsbaseret teori og metode.

3. Uddannelsens varighed

Modulet er normeret til 1/6 studenterårsværk og svarer til 10 ECTS-point beregnet i henhold til "The European Credit Transfer System", som er en talmæssig angivelse af den totale arbejdsbelastning, som gennemførelsen af en uddannelse eller et modul er normeret til. Arbejdsbelastningen ved alle former for uddannelsesaktiviteter er indregnet, herunder skemalagt undervisning, selvstudie, projektarbejde, øvelser og udarbejdelse af skriftlige prøver.

Følgende elementer indgår i uddannelsens 10 ECTS-point:

- 10 dage med undervisning (ved fysisk fremmøde eller online)
- 3 dage med forbedringsarbejde i praksis på den studerendes arbejdsplads (udvikling og implementering af forbedringsprojekt)
- En skriftlig opgave på ca. 5 sider med udgangspunkt i den studerendes forbedringsprojekt
- Mundtlig eksamen med udgangspunkt i den studerendes skriftlige opgave
- Pensum på ca. 400 sider, herunder selvvalgt litteratur på ca. 100 sider
- Vejledning ift. forbedrings-/udviklingsarbejde og skriftlig opgave

Uddannelsen skal være afsluttet senest 2 år efter den er påbegyndt. Institut for Sundhed og Natur kan dog dispensere herfra i særlige tilfælde.

Derudover tilbydes de studerende op til 4 individuelle gratis online rådgivningssessioner (ved en psykoterapeut eller psykolog fra Aliasoqatit, Det Nationale Sorgcenter) med fokus på den studerendes egen tab/sorg erfaring. Sessionerne afholdes under studieforløbet. Formålet er at give de studerende mulighed for at bearbejde egen sorg og undersøge, hvordan den har haft og fremadrettet kan få indflydelse på deres arbejde med pårørende og efterladte. Målet er at fremme personlig udvikling med henblik på at øge faglig kompetence. Der gives ikke ECTS point for dette personlige udviklingsarbejde.

4. Uddannelsens titel

Den studerende, som gennemfører og består modulet Sorgrådgiver, kan anvende betegnelsen Sorgrådgiver.

5. Adgangskrav

Den studerende skal

- have gennemført en mellemlang videregående sundheds- eller velfærdsuddannelse eller anden uddannelse på niveau med min. en erhvervsakademiuddannelse
- have mindst to års relevant erhvervserfaring efter gennemført adgangsgivende uddannelse
- have arbejdsgivers godkendelse til at deltage i undervisningsforløbet

Det er ikke et krav, at den studerende er i arbejde ved modulets start, men det forventes at den studerende kan bringe erfaringer fra praksis ind i undervisningen, uanset om det er tidligere eller aktuel praksis.

6. Læringsmål

Det er målet, at den studerende gennem integration af praksiserfaring og udviklingsorientering tilegner sig følgende viden, færdigheder og erfaringer:

Viden

- har teoretisk, forsknings- og evidensbaseret viden om naturlige og komplicerede sorgreaktioner, samt betydningen af kulturelle- og sociale faktorer for disse
- har viden om lovgivning og anbefalinger med relevans for sorgområdet
- har forståelse af og kan reflektere over interventionsmetoder, der kan bidrage til forebyggelse og behandling af komplicerede sorgreaktioner samt kendskab til henvisningsmuligheder

Færdigheder

- kan anvende relevante samtaleteknikker i dialogen med mennesker i sorg (f.eks. ved psykisk førstehjælp og støttende sorgsamtaler) og kan reflektere over anvendelse af disse
- kan skelne mellem naturlige og komplicerede sorgreaktioner samt identificere mennesker, der er særligt sårbare
- kan formidle viden om sorg til andre sundheds- og velfærdsprofessionelle

Kompetencer

- kan håndtere rådgivningssamtalen individuelt, i familier og i andet netværk og derved støtte mennesker med naturlige sorgreaktioner
- selvstændigt kan indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde om mennesker i sorg
- kan bidrage til at etablere en fælles forståelse af komplicerede sorgreaktioner og udbrede viden om sorg
- kan videreudvikle egne sorgrådgiver kompetencer

7. Indhold

Modulet indeholder følgende studieområder:

- Historisk udvikling, sorgteorier, begreber og definitioner
- Viden om sorg og sorgkultur i Grønland
- Lovgivning og rammesætning af sorgområdet i Grønland
- Kliniske retningslinjer og anbefalinger med fokus på støtte til pårørende både før og efter et dødsfald
- Naturlige sorgreaktioner i et udviklingsperspektiv, dvs. viden om sorg hos børn, unge, voksne, og ældre

- Komplicerede sorgreaktioner, herunder psykiske og fysiske komplikationer samt risiko for selvmord
- Risiko og beskyttende faktorer med fokus på den grønlandske kontekst
- Familie- og netværksperspektiver omkring sorg
- Samtaleteknikker i arbejdet med individer og familier
- Vejledning og bedømmelse

8. Modulets pædagogiske tilrettelæggelse

Modulet tager udgangspunkt i deltagerens erfaringer, og der arbejdes med lærings-, rådgivning- og didaktisk teori samt de mulige anvendelser af teorien i praksis.

Der indledes med introduktion og undervisning i almene studiekompetencer, dvs. litteratursøgning, akademisk læsning, tekstanalyse og akademisk argumentation.

Modulet er tilrettelagt, så den studerende udvikler sin sorgrådgiverkompetence gennem aktiv deltagelse. Samspelet mellem den studerendes praksiserfaringer, teori-inddragelser og praksis-bearbejdning vægtes, og den studerende får mulighed for at udvikle viden, færdigheder og kompetencer i samspelet mellem udviklingsviden, forskningsviden og praksisviden.

Tilrettelæggelsen af modulet og de anvendte pædagogiske metoder skal ses i lyset af det samlede formål. Der er planlagt forskellige undervisnings- og arbejdsformer, hvor fokus er på aktiv inddragelse af den studerendes erhvervserfaring og kompetence:

- selvstændige studieaktiviteter - som fx litteraturstudier, studieøvelser, opgaveløsning i studiegrupper og den afsluttende udarbejdelse af projektrapporten
- vejledning – der gives både som gruppe- og individuel vejledning
- forelæsninger, dialogbaseret holdundervisning, case arbejde, samtaletræning, m.dm

Der må påregnes en del selvstændig studieaktivitet ud over den skemalagte undervisning

9. Bedømmelse

Modulet afsluttes med en prøve, der bedømmes individuelt efter GGS-skalaen. (se punkt 11)

10. Studieområder

For at den studerende kan opnå modulets formål og læringsmål studeres, analyseres og vurderes udvalgte teorier, begreber og metoder i forskellige studieområder. Områderne kan inddeles således:

- A. Introduktion og studiekompetence
- B. Viden om sorg
- C. Sorg i Grønland
- D. Sorgrådgiver kompetencer

I praksis vil selve undervisningen på en given dag typisk indeholde elementer af et eller flere af studieområderne.

I de følgende afsnit præsenteres studieområdernes indhold og rammer.

A. Introduktion og studie kompetencer

Indhold

- Præsentation af modulets formål, opbygning, mål, rammer og indhold, pædagogisk tilrettelæggelse og bedømmelse
- Introduktion til lånemuligheder på biblioteket og søgning af pædagogisk litteratur relateret til klinisk undervisning
- Akademisk læsning og tekstanalyse; akademisk argumentation
- Videnskabsteori og typer af viden: udviklings-, forsknings-, og praksisviden
- Forbedringsarbejde i praksis (vha. PDSA-model eller lignende)

Rammer

- Der er planlagt 3 ½ dages undervisning, plus selvstændigt arbejde med forbedringsprojekt og udarbejdelse af projektrapport.

Litteratur

- Se vedhæftede

B. Viden om sorg

Indhold

- Præsentation af sorgteorier, begreber og definitioner, med særlig fokus på praksis relevans
- Information om naturlige sorgreaktioner i et udviklingsperspektiv, dvs. på tværs af alle aldre
- Kendetegn ved komplicerede sorgreaktioner, herunder psykiske og fysiske komplikationer samt risiko for selvmord
- Risiko og beskyttende faktorer ift. forebyggende tiltag
- Introduktion til støttende og behandlende tiltag

Rammer

- Der er planlagt 2 dages undervisning. Udover relevant litteratur, anvendes videos, e-læringsmoduler, erfaringsudveksling og samtaleøvelser.

Litteratur

- Se vedhæftede

C. Sorg i Grønland

Indhold

- Viden om sorg og sorgkultur i Grønland
- Faktorer der har betydning for hvordan sorg opleves og håndteres
- Kulturelle udfordringer og styrker
- Lovgivning og rammesætning af sorgområdet i Grønland
- Sorgstøtte ressourcer og tilbud

Rammer

- Der er planlagt 1 1/2 dages undervisning med et specifikt fokus på sorg i Grønland. Udover relevant litteratur, vil erfaringsudveksling og samtaleøvelser blive brugt. Det er vigtigt at nævne, at der gennem hele uddannelsesforløbet vil være fokus på den grønlandske kontekst, dvs. alt indhold vil forsøges relateret til Grønland og de grønlandske pårørende og efterladtes behov. Særlig i den forbindelse, vil de studerendes personlige og professionelle erfaringer være vigtige ift. at fremme egen og medstuderendes læring og kompetenceudvikling.

Litteratur

- Se vedhæftede

D. Sorgrådgiver kompetencer

Indhold

- Samtaleteknik, samtale typer (fx psykisk førstehjælp, støttende sorgsamtaler)
- Kendskab til relevant kliniske retningslinjer og anbefalinger
- Faglig formidling og kommunikation
- Selvrefleksion og personlig udvikling med henblik på at øge faglig kompetence.

Rammer

- Samtaleøvelser er gennemgående i uddannelsen. Der er planlagt 3 dages undervisning, plus selvstændigt arbejde med personlig udvikling (individuel rådgivning) samt udarbejdelse af projektrapport. De studerende vil få mulighed for at øve sig på formidling ved at fremlægge deres ideer or projekter for medstuderende.

Litteratur

- Se vedhæftede

11. Rammer og kriterier for afsluttende projektrapport og prøve

Modulet afsluttes med udarbejdelse og aflevering af en skriftlig opgave (projektrapport), der forsvares mundtligt¹.

Projektrapporten og det efterfølgende mundtlige forsvar (prøve) skal afspejle modulets formål og indhold og skal dokumentere, at modulets formål og læringsmål er opnået. Fokus er derfor på analyse, refleksion, vurdering og håndtering af sorgstøtte og rådgivningspraksis gennem anvendelse af relevante teorier, metoder og forskningsresultater. Rapporten udarbejdes i løbet af modulet.

Den studerende tilmeldes automatisk prøven ved tilmelding til Sorgrådgiver modulet i sundhedsfaglige professionsuddannelser. Ved evt. framelding, henvises til de gældende regler ved Ilisimatusarfik.

Eksamensbestemmelser

Eksamensform: Fri hjemmeopgave med mundtligt forsvar.

Anslag: Maks. 12.000 anslag

Mundtligt forsvar: 30 minutter

Bedømmelse: GGS-skala

Bedømmelse Individuel bedømmelse med intern vurdering efter 7-trins-skalaen, Det Nationale Sorgcenter (ikke undervisere fra uddannelsen)

Intern Censur fra Det Nationale Sorgcenter (ikke undervisere fra uddannelsen)

¹ Jf. Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 11. januar 2024 om eksamen og censur på videregående uddannelser

Krav til den skriftlige projektrapport

Den skriftlige opgave tager udgangspunkt i en problemstilling eller en udfordring omhandlende sorgstøtte og rådgivning af pårørende før eller efter et dødsfald af en nærtstående (individ- eller gruppeniveau). Projektrapportens omfang er på maks. 12.000 anslag inkl. mellemrum (ca. 5 normalsider) eksklusive forside, indholdsfortegnelse og referenceliste.

Vejledning

Der tilbydes online vejledning i forbindelse med projektopgaveskrivning. Vejledning tilrettelægges som individuel vejledning, som tilbydes 2 x 30 minutter pr. studerende (eksklusivt vejlederens 15 min. forberedelse). Vejlederen kan blandt andet hjælpe den studerende

- afgrænse en opgaves problemstilling
- udvælge relevant stof som fx litteratur og forskningsresultater
- sætte fokus på metodeovervejelser og –begrundelser vurderer hvorvidt læringsmålene for modulet er opnået
- reflektere over egen læring og kompetenceudvikling.

Vejledning er en vigtig del af den studerendes videreuddannelse og indgår som en del af modulet.

Projektrapporten skal indeholde:

- 1) Identifikation af problemstillingen/udfordringen i egen praksis der ønskes udviklet
 - a) Prioritering og afgrænsning af problemstillingen og udarbejdelse af en begrundet problemformulering.
 - b) Argumentation for relevansen af problemstillingen/udfordringen
 - c) Formål med forbedringsarbejdet
- 2) Metodebeskrivelse
 - a) Beskrivelse af hvilke forandringer der skal gennemføres for at opnå forbedringer
 - b) Beskrivelse af hvordan forbedringerne kan måles/evalueres
 - c) Potentielle hindringer for at nå målene
- 3) Analyse af afprøvninger i egen praksis med inddragelse af teori samt beskrivelse af resultater
- 4) Konklusion og perspektivering
- 5) Litteraturliste.

Øvrige krav

Projektrapporten skrives på dansk eller grønlandsk og udarbejdes efter de redaktionelle retningslinjer for opgaveskrivning ved Institut for Sundhed & Natur². Det forventes, at den studerende sikrer personer og kliniske uddannelsessteder anonymitet i projektrapporten og behandler alle oplysninger fra praksis med hensyntagen og respekt³.

Aflevering af projektrapporten

Afleveringsdato meddeles på modulets første mødedag.

Sygdom

Er en studerende syg i forbindelse med udarbejdelse af projektrapporten, tager vedkommende kontakt til institutleder ved Institut for Sundhed og Natur, som tager stilling til det fortsatte forløb

² Se de redaktionelle retningslinjer på [Sygeplejerske - Ilisimatusarfik \(uni.gl\)](#)

³ Jf de etiske regler for opgaveskrivning ved sygeplejerskeuddannelsen på [Sygeplejerske - Ilisimatusarfik \(uni.gl\)](#)

Krav til den mundtlige prøve

Den mundtlige prøve har en varighed på 30 minutter. Fordelt på 5 minutters oplæg fra den studerende, 15 minutters eksamination og 10 minutters votering. I det mundtlige oplæg præsenteres refleksioner og teoretiske overvejelser ift. a) gennemførte forbedringsindsatser, b) metodiske overvejelser og c) perspektiver for fremadrettet forbedringsarbejde omkring sorgstøtte.

Bedømmelseskriterier

Bedømmelseskriterierne er udarbejdet på baggrund af modulets læringsmål og de beskrevne rammer og krav. Bedømmelsen foretages af vejlederen og en ekstern censor, efter GGS-skalaen jf. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 14 af 23. juni 2008 om karakterskala og anden bedømmelse og Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 11. januar 2024 om eksamen og censur på videregående uddannelser.

Bedømmelsesgrundlaget udgøres af den studerendes individuelle, skriftlige oplæg og præstation ved den mundtlige eksamination.

Der vurderes i forhold til, i hvilken grad den studerende:

- kan demonstrere viden om sorgteori samt reflektere over sorgstøtte og rådgivningssamtaler med pårørende før og efter et dødsfald
- kan identificere mennesker i risiko for at udvikle komplicerede sorgreaktioner
- kan beskrive, begrunde og formidle rådgivning og sorgstøtte i egen praksis
- kan identificere, formulere og begrunde behovet for forbedringsindsatser ud fra en konkret situation med afsæt i egen praksis
- kan argumentere for valg af relevant teori i forbindelse med prioritering af forbedringsindsatser der har til formål at styrke sorgstøtte og -rådgivning i egen praksis
- kan understøtte viden spredning til velfærdsprofessionelle på sorgområdet på tværs af faggrupper
- kan reflektere kritisk over egen sorgstøttepraksis og udvikle egen vejledningsprofessionalitet
- overholder redaktionelle krav til skriftlige opgaver

Reeksamen

Hvis en studerende får bedømmelsen F eller Fx, aftales et nyt prøveforløb med institutleder ved Institut for Sundhed & Natur. Den enkelte studerende har 3 prøveforsøg, men kan i særlige tilfælde ansøge om yderligere forsøg Jf. Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 11. januar 2024 om eksamen og censur på videregående uddannelser. Her henvises til de gældende regler vedrørende antal eksamensforsøg.

Klagemuligheder

Evt. klage indgives af den studerende jf. Ilisimatusarfiks regler samt Selvstyrets bekendtgørelse nr. 1 af 11. januar 2024 om eksamen og censur på videregående uddannelser.